

Η Μοναξιά των Ηλικιωμένων

Γράφει η Διονυσία Μούσουρα-Τσουκαλά (από ομιλία που δόθηκε στο Δημαρχείο Νόρθκοτ, στη Μελβούρνη, σε Συμπόσιο με το ίδιο θέμα, που οργάνωσε ο Σύνδεσμος Ελλήνων Λογοτεχνών-Συγγραφέων Αυστραλίας)

ΜΕΡΟΣ Γ'

Tο κράτος, ευτυχώς, προσφέρει κάποιες υπηρεσίες σε πλικιωμένους που δεν θέλουν να μπουν σε Γροκομείο. Οι τοπικές Δημαρχίες διαλέμουν με μικρό κόστος μεσοπεριανά γεύματα. Επίσης, άτομο που τα βοηθάει να κάνουν ντους συνήθως 2 φορές την εβδομάδα, άτομο που καθαρίζει το σπίτι κάθε 15 μέρες, νοούμενα να τους δίνει τα φάρμακα όταν δεν είναι σε θέση να τα παίρνουν μόνοι τους, κι επί πλέον, τους εφοδιάζουν με ειδικό συναγερμό που φορούν σαν μενταγιόν στο λαιμό και το κτυπούν για να καλέσουν βοήθεια σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Το πρόβλημα με το συναγερμό, είναι από τη μια το κόστος αγοράς και σύνδεσης, το οποίο συνήθως επιβαρύνει τον πλικιωμένο γιατί τα κριτήρια έγκρισης πληρωμής από το κράτος είναι πολύ αυστηρά και ο χρόνος αναμονής τουλάχιστον 2 με 3 χρόνια. Επί πλέον, δε, πρέπει να έχουν τουλάχιστον δυο έμπιστα άτομα που να έχουν κλειδί του σπιτιού τους για να μπορέσει να μπει μέσα αστυνομία ή ασθενοφόρο σε περίπτωση ανάγκης. Υπάρχουν αρκετοί πλικιωμένοι που όχι μόνο δεν έχουν την οικονομική ευχέρεια να αγοράσουν τον συναγερμό, αλλά δεν έχουν ούτε έναν δικό τους, όχι δύο, που να τους εμπιστεύονται και να αναλάβουν το κλειδί. Για πάρα πολλούς πλικιωμένους, οι κρατικοί λειτουργοί που τους προσφέρουν κάποια φροντίδα, είναι και οι μόνοι άνθρωποι που βλέπουν και η μόνη τους επαφή με τον έξω κόσμο. Στα 30 χρόνια υπηρεσίας μου, τουλάχιστον 10 φορές πάγιμε να επισκεφτούμε πλικιωμένο άτομο και το βρήκαμε πεθαμένο ή σε αφασία γιατί είχε πέσει ή είχε υποστεί εγκεφαλικό ή καρδιακό επεισόδιο. Μέχρι τώρα, μιλάσαμε για τους ανήμπορους πλικιωμένους που μένουν μόνοι τους. Είναι όμως και οι πλικιωμένοι που δεν είναι σε τόσο άσχημη φυσική κατάσταση, αλλά τους βασανίζει η μοναξιά γιατί δεν έχουν έναν άνθρωπο δικό τους. Πολλοί απ' αυτούς, γυναίκες και άνδρες, ιδιαίτερα αν είναι σε θέση να κυκλοφορίσουν μόνοι τους, καταφεύγουν στα γειτονικά πόκις, την σύγχρονη πληγή, όπου καταθέτουν αν όχι όλη, μεγάλο μέρος της σύνταξής τους με αποτέλεσμα να στερούνται και τα βασικά μέχρι την επόμενη πληρωμή. Από πολλούς έχω ακούσει ότι εκεί, νιώθουν ότι ζουν ακόμα, βλέπουν

γνωστούς, αποκτούν και φίλους, αλλάζουν μια κουβέντα, και παίρνουν κουράγιο να περάσουν ολομόναχοι τη νύχτα που έρχεται. Δεν είναι λίγοι, αμφοτέρων των φύλων, που παντρεύονται ή συνάπουν σχέση, σε μεγάλη πλικία, παρά την αρνητική πολλές φορές, αντιμετώπιση της απόφασής τους από τα παιδιά και την ειρωνική στάση της κοινωνίας. Όταν και τα δυο άτομα έχουν ως κίνητρο την συντροφικότητα για αυτήν τη σχέση, είναι μια θαυμάσια απόφαση, παρόλο που δεν λειτουργεί πάντα γιατί και οι δυο κουβαλούν πολλά «φυγάζια» και κάπως δύσκολο να ταιριάσουν. Όμως, πολλές φορές το κίνητρο του ενός, δεν είναι και τόσο τίμιο. Πολλά πλικιωμένα άτομα, άνδρες και γυναίκες, έχουν πέσει θύματα οικονομικής απάτης από άτομο που δεν ήθελε συντροφιά αλλά να βάλει στο χέρι τα πολλά ή λίγα υπάρχοντα του άλλου. Τα κλαμπ των πλικιωμένων, κάνουν πολύ καλή δουλειά και προσφέρουν κοινωνικό έργο, όμως, λόγω οικονομικών και άλλων δυσχερειών, δεν μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες. Διοργανώνουν εκδρομές, γεύματα, όπου ψυχαγωγούνται, πηγαίνουν και βλέπουν Ελληνικές ταινίες στον κινηματογράφο, παρακολουθούν, επίσης, και ομιλίες όπου τα μέλη ενημερώνονται για θέματα νομικά, κοινωνικά ασφάλισης, υγείας, και άλλα. Είναι μια μικρή όσοπις για αυτούς που μένουν μόνοι, εκεί γνωρίζονται, σχηματίζουν τις παρέες τους, οι γυναίκες συζητούν για θέματα που τις ενδιαφέρουν, οι άνδρες παίζουν το χαρτάκι ή το τάβλι τους, παίζουν μπίνγκο και περνούν πολύ ευχάριστα, οι συναντήσεις όμως, γίνονται μόνο μια φορά την εβδομάδα. Μερικοί που έχουν μεγαλύτερη ευχέρεια κινήσεων, πηγαίνουν σε 2-3 διαφορετικά κλαμπ, αλλά κι αυτό δεν είναι πάντα εφικτό αφού έκαστος δικαιούται να πηγαίνει μόνο στο κλαμπ της περιοχής του, αυτό επειδή οι τοπικές Δημαρχίες χρηματοδοτούν μερικώς αυτά τα κλαμπ ανάλογα με τον αριθμό μελών, εφόσον πάρουν κατάλογο με όλα τα στοιχεία εκάστου μέλους. Μια άλλη κατηγορία πλικιωμένων που υποφέρουν από μοναξιά, είναι αυτοί που βρίσκονται σε ευαγή Ιδρύματα, όπως, Γροκομεία, Γηριατρεία. Κι είναι πολλοί αυτοί, πάρα πολλοί. Αυτοί, πάσχουν από εσωτερική μοναξιά. Βρίσκονται ανάμεσα σε ανθρώπους συνεχώς, δεν μένουν μόνοι τους καθόλου, περιτριγυρίζονται διαρκώς από κόσμο, τόσο, που πολλές φορές, επι-

διώκουν να μείνουν για λίγο μόνοι, όπου κι αυτό δεν είναι κατορθωτό πάντα, γιατί ενθαρρύνονται ή υποχρεώνονται, να συμμετέχουν στις διάφορες δραστηριότητες που οργανώνει για αυτούς το Ίδρυμα ή να φυτοζωούν καθισμένοι ατέλειωτες ώρες στο κοινό σαλόνι, όχι στο δωμάτιό τους, όπως, ίσως, θα ήθελαν. Νιώθουν παραπεταμένοι, ξένοι μέσα σε ξένους, δέχονται φροντίδα όχι από αγαπημένα χέρια των παιδιών τους όπως θα επιθυμούσαν κι όπως ίσως περίμεναν, αλλά από υπηρεσιακά χέρια, και δεν είναι το ίδιο. Χάνουν την ιδιωτικότατα τους και την αξιοπρέπειά τους. Εκεί μέσα, δεν υπάρχουν ιδιωτικοί χώροι, δεν υπάρχουν μυστικά, λίγο-πολύ όλα είναι κοινά. Ο δικός τους χώρος, αν είναι τυχεροί κι έχουν δικό τους δωμάτιο, είναι εκείνο το μικρό δωμάτιο, μ' ένα κρεβάτι, μια ντουλάπα, ένα κομοδίνο, δωμάτιο στο οποίο, για ευνόπτους λόγους, έχει πρόσβαση το προσωπικό όλες τις ώρες. Αν μοιράζονται το δωμάτιο με άλλους τρόφιμους, τότε είναι ακόμα κειρότερα, όλο κι όλο που έχουν δικό τους είναι ένα ντουλάπι, πόσα από μια ολόκληρη ζωή να χωρέσει εκείνο το δωμάτιο ή το ντουλάπι; Η εσωτερική τους μοναξιά είναι αβάσταχτη, ιδιαίτερα αν δεν υπάρχουν παιδιά ή αν τα παιδιά είτε δεν ενδιαφέρονται είτε για άλλους λόγους δεν μπορούν να επισκέπτονται συχνά τους γονείς. Επαφή με άλλους τρόφιμους, τότε είναι ακόμα κειρότερα, όλο κι όλο που έχουν δικό τους είναι ένα ντουλάπι, πόσα από μια ολόκληρη ζωή να χωρέσει εκείνο το δωμάτιο ή το ντουλάπι; Η εσωτερική τους μοναξιά είναι αβάσταχτη, ιδιαίτερα αν δεν υπάρχουν παιδιά ή αν τα παιδιά είτε δεν ενδιαφέρονται είτε για άλλους λόγους δεν μπορούν να επισκέπτονται συχνά τους γονείς. Επαφή με άλλους τρόφιμους, τότε είναι ακόμα κειρότερα, όλο κι όλο που έχουν δικό τους είναι ένα ντουλάπι, πόσα από μια ολόκληρη ζωή να χωρέσει εκείνο το δωμάτιο ή το ντουλάπι;

vous πια. Ας μην είμαστε τόσο σίγουροι για αυτό. Οι ειδικοί επί του θέματος, ισχυρίζονται ότι τα άτομα που πάσχουν από άνοια, μπορεί να μην έχουν πλέον την ικανότητα να αναγνωρίζουν, να θυμούνται, να εκφράζονται, να μιλούν, ΆΛΛΑ ΟΜΩΣ νιώθουν, άλλο που δεν μπορούν να εκφράσουν τα συναισθήματά τους. Το συναισθήμα, δεν σβήνει. Οι τρόφιμοι που βρίσκονται σε Ελληνικά Ιδρύματα, μπορούμε να πούμε πως είναι κάπως τυχεροί. Ακούν τη γλώσσα τους, τρώνε γνωρίμα φαγητά, το περιβάλλον είναι πιο οικείο, δέχονται επισκέψεις από δικούς τους, συμμετέχουν, κατά κάποιον τρόπο στις επισκέψεις των άλλων, αφού γνωρίζονται και ανταλλάσσουν μια κουβέντα, διατηρούν τα ήθη και έθιμα της πατρίδας, ξέρουν πότε είναι Πάσχα πότε Χριστούγεννα. Το πιο σημαντικό, δε, μέχρι σήμερα, δεν έχει βγει στη δημοσιότητα περιστατικό κακοποίησης γερόντων, ας ελπίσουμε και ευχηθούμε να μην συμβεί ποτέ. Υπάρχουν άτομα, που μολονότι είναι πολύσχολα, δουλεύουν, έχουν παιδιά, σπίτι, εγγόνια, και ο χρόνος τους ο ελεύθερος είναι σχεδόν ανύπαρκτος, εν τούτοις, καταβάλλουν προσπάθεια και επισκέπτονται τακτικά Γέροντες σε Ιδρύματα, αυτούς που όχι μόνο δεν έχουν συνέχεις ή και καθόλου συγγενείς επισκέψεις, αλλά επί πλέον διαμένουν σε μη Ελληνικά Γροκομεία. Αυτά τα άτομα δεν είναι επίσημα ενσωματωμένα σε Ομάδες Εθελοντών, λειτουργούν ιδιωτικά και αθόρυβα. Σε όλες τις Δημαρχίες, υπάρχει Τμήμα Εθελοντών όπου δίνεται η ευκαιρία σε αυτούς που έχουν τη δυνατότητα και την καλή διάθεση, να προσφέρουν συντροφιά ή ό, πι άλλο χρειάζεται σε άτομα που ζουν μόνα ή σε Ιδρυμα. Σχεδόν σε όλες τις περιοχές της Μελβούρνης υπάρχουν τέτοια Ιδρύματα. Η δική μου συμβουλή είναι, αν αποφασίσετε τέτοιες επισκέψεις, ιδιωτικά ή μέσα από Ομάδα Εθελοντών, να φροντίσετε να βρείτε Ελληνικής καταγωγής άτομα που είναι σε μη Ελληνικά Ιδρύματα, αυτοί, έχουν περισσότερη ανάγκη. Ολοκληρώντας, θα ήθελα να πω, ότι μέσα σε περιορισμένα χρονικά όρια, προσπάθησα να καλύψω αυτό το τεράστιο θέμα : Η Μοναξιά των Ηλικιωμένων. Ελπίζω ότι αυτά που διαβάσατε, αν μη τι άλλο, θα σας δώσουν τροφή για σκέψη. Σκέψη, για το ότι, στο πολύ κοντινό αύριο, οι Ηλικιωμένοι, θα είμαστε εμείς. Ας σκεφτούμε, πάντα με μέτρο τη λογική, πώς θα θέλαμε να μας φερθούν.

**OLYMPIA MARBLE
PTY LTD**
1-3 CHALDER ST, MARRICKVILLE NSW 2204
Ph. 9565 1415 - Mob. 0418 462 020
www.olypiamarble.com.au e-mail: olympia1@bigpond.net.au

Η ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΑ ΣΤΟ NSW
ΔΙΑΘΕΤΟΥΜΕ ΟΛΑ ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ ΚΑΙ